

TEKST 30: Ibn Ishaq om udryddelsen af Quraiza-stammen¹

Ibn Ishaq (ca. 704-767) var arabisk historiker og skrev en biografi (sira) om profeten Muhammed, Sirat Rasul Allah ("Guds sendebuds liv"). Dette værk er en central kilde til islams tidlige historie og Muhammeds liv.

Ifølge det, al-Zuhri, fortalte mig, kom Gabriel ved middagsbønnen til budbringeren iført en broderet turban og ridende på et muldyr med en sadel dækket med et stykke brokade. Han spurgte budbringeren, om han var ophørt med at kæmpe², og da han sagde, at det var han, sagde han, at englenerne endnu ikke havde lagt deres våben, og at han lige var vendt tilbage fra at forfølge fjenden. "Gud befaler dig, Muhammed, at gå mod Banu Quraiza³. Jeg er i færd med at gå imod dem for at ryste deres fæstning."

Budbringeren befalede, at det skulle kundgøres, at ingen skulle udføre eftermiddagsbønnen, før han var nået til Banu Quraiza. Budbringeren sendte Ali i forvejen med sit banner og mændene ilede til. Ali drog frem, indtil han kom tæt på fæstningerne, hvor han hørte fornærmende sprog blive anvendt mod budbringeren. Han vendte tilbage for at møde budbringeren på vejen og sagde til ham, at det ikke var nødvendigt for ham at komme i nærheden af disse slyngler. Budbringeren sagde: "Hvorfor? Jeg tror, du må have hørt dem tale ilde om mig," og da Ali sagde, at det forholdt sig således, tilføjede han: "Hvis de så mig, ville de ikke tale på denne måde." Da budbringeren nærmede sig deres fæstninger, sagde han: "I brødre af aber⁴, har Gud vanæret jer og nedbragt sin hævn over jer?" De svarede: "O Abu'l-Qasim⁵, du er ikke en barbarisk person."

Budbringeren kom forbi nogle af sine ledsagere i al-Saurayn, før han kom til Banu Quraiza og spurgte, om nogen havde passeret dem. De svarede, at Dihya b. Khalifa al-Kalbi var kommet forbi på et hvidt muldyr med en sadel dækket med et stykke brokade. Han sagde: "Det var Gabriel, der er blevet sendt mod Banu Quraiza for at ryste deres borge og slå frygt i deres hjerter." [...]

Budbringeren belejrede dem i femogtyve nætter, indtil de var udmattede af presset og Gud sendte rædsel i deres hjerter.

Nu var Huyayy b. Akhtab⁶ gået med Banu Qurayza ind i deres fæstninger, da Quraysh og Ghatafan⁷ havde trukket sig tilbage og forladt dem, for at holde sit ord over for Ka'b b. Asad⁸, og da de følte sig sikre på, at budbringeren ikke ville lade dem være, før han havde gjort en ende på dem, sagde Ka'b b. Asad til dem: "O jøder, kan I se, hvad der er sket jer; jeg giver jer tre alterna-

¹ Historien om udryddelsen af Quraiza-stammen genfindes ligeledes i Hadith-litteraturen: Bukhari 4:52:68; 4:52:280; 4:57:66; 4:59:443; 5:58:148; 5:59:362; 5:59:447; 5:59:448; Muslim 19,4364.

² Efter "Voldgravskrigen" i år 627, hvor Medina havde udstået en belejring af mekkanerne og deres forbundsfæller.

³ Quraiza-stammen var den sidste jødiske stamme i Medina. Under "Voldgravskrigen" havde de lånt udstyr og værktøj til byens forsvarere, men havde ellers forholdt sig neutrale og ikke selv deltaget i kampene. Dog beskyldtes de for at have indgået en særaftale med byens belejrere, hvis de skulle have held til at erobre byen.

⁴ Jøders forvandling til aber, se Koranen 7,163-166; 2,65-66 (tekst 11), 5,60 (tekst 45).

⁵ Abu'l-Qasim: "far til Qasim", dvs. Muhammed, der havde en søn, Qasim, der døde ung.

⁶ Huyayy b. Akhtab: En af de jødiske rabbinere, der angiveligt skulle have overtalt Quraiza-stammens leder, Ka'b b. Asad, til at bryde sin pagt med Muhammed.

⁷ De, der belejrede Medina under "Voldgravskrigen". Ghatafan var en beduin-stamme, der havde sluttet sig til mekkanerne (Quraysh) mod Muhammed.

⁸ Ka'b b. Asad: Quraiza-stammens anfører.

tiver. Vælg som I vil. (I) Vi vil følge denne mand⁹ og acceptere ham som sanddru, for ved Gud det er blevet klart for jer, at han er en profet, som er blevet sendt, og at det er ham, som I finder nævnt i jeres skrifter; og så vil jeres liv, ejendom og jeres kvinder og børn blive frelst." De sagde: "Vi vil aldrig opgive lovene i Torahen og aldrig ændre det til noget andet." Han sagde: "Så
5 hvis I ikke vil acceptere dette forslag, (II) lad os da dræbe vores koner og børn og sende mændene med deres sværd trukket mod Muhammad og hans ledsagere uden at efterlade os forpligtelser, indtil Gud vælger mellem os og Muhammad. Hvis vi omkommer, omkommer vi, og vi vil ikke efterlade os børn, der kan gøre os ængstelige. Hvis vi sejrer, kan vi få andre koner og børn." De sagde: "Skal vi dræbe disse stakler? Hvad godt ville der være i livet, hvis de var døde?"
10 Han sagde: "Så hvis I ikke vil acceptere dette forslag - (III) [så lad os gøre dette:] i aften er dagen før sabbatten, og det kan derfor godt være, at Muhammad og hans ledsagere vil føle sig i sikkerhed for os - så kom ned [fra fæstningen], måske kan vi overrumple Muhammed og hans følgesvende." De sagde: "Skal vi vanhellige vores sabbat og handle på sabbatten ligesom dem før os, om hvem du nok ved besked, og som blev forvandlet til aber?"¹⁰ Han svarede: "Ikke en
15 eneste mand blandt jer har siden dagen, I blev født, gennemlevet en nat fast besluttet på at gøre, hvad han vidste, han burde gøre."

Så sendte de bud til budbringeren og sagde: "Send os Abu Lubaba¹¹ b. 'Abdu'l Mundhir, bror til B. 'Amr b. Auf (for de [Quraiza-stammen] var allierede med Aus), så vi kan høre ham." Så sendte budbringeren ham til dem, og da de så ham, rejste de sig op for at møde ham. Kvinderne og
20 børnene gik hen til ham grædende for hans ansigt, og han fik ondt af dem. De sagde: "O Abu Lubaba, mener du, at vi skal underkaste os Muhammads dom?" Han sagde: "Ja", og pegede med hånden på sin hals, hvilket betød, at dette ville medføre nedslagtning. Abu Lubaba sagde: "Mine fødder havde ikke flyttet sig fra stedet, før jeg vidste, at jeg havde været falsk over for Gud og Hans budbringer." Og han forlod dem og gik ikke til budbringeren, men bandt sig til en af
25 hjørnestenene i moskeen og sagde: "Jeg vil ikke forlade dette sted, før Gud tilgiver mig for, hvad jeg har gjort," og han lovede Gud, at han aldrig ville gå til Banu Quraiza og aldrig ville ses i en by, hvor han havde forrådt Gud og hans budbringer.¹²

Da budbringeren hørte om ham, for han havde ventet på ham i lang tid, sagde han: "Hvis han var kommet til mig, ville jeg have bedt om tilgivelse for ham, men idet jeg erfarer, hvad han
30 gjorde, vil jeg ikke lade ham forlade sin plads, før Gud tilgiver ham. Yazid b. 'Abdullah b. Qusayt fortalte mig, at tilgivelsen af Abu Lubaba kom til budbringeren ved daggry, mens han var i Umm Salamas¹³ hus. Hun sagde: "Ved daggry hørte jeg budbringeren le, og jeg sagde: "Hvorfor lo du? Må Gud få dig til at le!" Han svarede: "Abu Lubaba er blevet tilgivet." Hun sagde: "Kan jeg ikke give ham den gode nyhed?", og da han sagde, at det kunne hun, gik hun og stod ved døren
35 til sit værelse¹⁴ (dette var før sløret¹⁵ var blevet pålagt kvinder) og sagde: "O Abu Lubaba, glæd dig, for Gud har tilgivet dig", og folk skyndte sig ud at befri ham. Han sagde: "Nej, ikke før bud-

⁹ Muhammed, dvs. omvendelse til islam.

¹⁰ Se note ovenfor

¹¹ *Abu Lubaba*: En af den arabiske Aus-stammes ledere, som Quraiza var allierede med.

¹² Hvori Abu Lubabas brøde og dårlige samvittighed består, er ikke ganske klart, men synes at hænge sammen med den omstændighed, at han med sin håndgestus over for jøderne synes at have villet afsløre, at Muhammed allerede havde besluttet sig for, at lade dem dræbe.

¹³ *Umm Salama*: En af Muhammeds hustruer.

¹⁴ Muhammeds hus lå ved siden af moskéen, hvor Abu Lababa havde bundet sig selv.

¹⁵ Et slør eller forhæng, der adskilte Muhammeds hustruer fra mandlige gæster i Muhammeds hjem.

bringeren befrier mig med sin egen hånd." Da budbringeren passerede ham på vej til morgenbøn, befriede han ham.

Tha'laba b. Sa'ya, hans bror Usayd og Asad b. Ubayd af Banu Hadl¹⁶, der ikke var i slægt med Banu Quraiza eller Banu al-Nadir (deres stamtavle overgik dem langt), tog imod Islam den nat, da Banu Quraiza overgav sig til budbringerens dom.

Denne nat gik Amr b. Su'da al-Qurazi¹⁷ ud og passerede budbringerens vagter, der den nat blev anført af Muhammad b. Maslama¹⁸, der råbte ham an. Amr havde nægtet at deltage Banu Qurayzas forræderi mod budbringeren og han sagde: "Jeg vil aldrig opføre mig troløst mod Muhammad." Da Muhammad b. Maslama genkendte ham, sagde han: "O Gud, frata mig ikke den ære, at rette den fejl begået af den ædle", og lod ham gå sin vej. Han nåede den aften så langt som til døren til budbringerens moské i Medina, hvorefter han forsvandt, og det vides ikke den dag i dag, hvor han gik hen. Da budbringeren fik dette at vide, sagde han: "Det er en mand, som Gud frelste på grund af hans trofasthed." Nogle mennesker påstår, at han blev bundet med et råddent reb sammen med fangerne fra Banu Quraiza, da de blev sendt til budbringerens dom, og at hans gamle reb blev fundet bortkastet og at ingen ved hvor han drog hen og at budbringeren sagde disse ord: "Gud ved, hvad der virkelig skete."

Om morgenen underlagde de sig budbringerens dom og Aus-stammen sprang op og sagde: "O budbringer, de er vores allierede, ikke allierede af Khazradj, og du ved, hvordan du for nylig behandlede vore brødres allierede." Da budbringeren havde belejret Banu Qaynuqa, der var allierede med Khazradj, og da de underlagde sig hans dom, havde Abdullah b. Ubaiy b. Salul bedt om at få dem udleveret¹⁹; så da Aus sagde således, sagde budbringeren: "Vil I være tilfredse, O Aus, hvis en af jeres egne afsiger dom over dem?" Da de indvilgede heri, sagde han, at Sa'd b. Mu'adh²⁰ var manden [der skulle afsige dommen]. Budbringeren havde anbragt Sa'd i et telt, der tilhørte en kvinde af Aslam, ved navn Rufayda, inde i sin moské. Hun plejede at tilse de sårede og tage sig af de muslimer, der manglede pleje. Da Sa'd var blevet såret af en pil under "Voldgravskrigen", havde budbringeren bedt sine folk om at lægge ham i Rufaydas telt, så han kunne besøge ham senere. Da budbringeren udnævnte ham til dommer i sagen om Banu Qurayza, kom hans folk til ham og satte ham på et æsel, på hvilket de havde anbragt en læderpude, da han var en korpulent mand. Da de bragte ham til budbringeren, sagde de: "Behandl dine venner²¹ venligt, for budbringeren har gjort dig til opmand med det formål." Da de blev ved, sagde han [Sa'd]: "Nu er tiden inde til, at Sa'd skal fuldføre Guds sag, uden at tage hensyn til noget menneskes billigelse." Nogle af hans folk, der var der, gik på grund af det, de havde hørt ham sige, tilbage til Banu 'Abdu'l Ashhals område og meddelte dem dødsdommen over Banu Qurayza før Sa'd nåede frem.

Da Sa'd nåede budbringeren og muslimerne, bad budbringeren dem om at rejse sig for at hilse på deres leder. Udvandrerne fra Quraysh-stammen troede, at budbringeren mente ansarerne,

¹⁶ En af de jødiske klaner

¹⁷ *Amr b. Su'da al-Qurazi*: en af de belejrede jøder

¹⁸ *Muhammad b. Maslama*: En af Muhammeds ledsagere og blandt de første i Medina til at konvertere. Se ligeledes tekst 24.

¹⁹ På den måde havde Abdullah b. Ubaiy reddet Qunaiqa-stammen fra henrettelse (se tekst 23). Aus-stammen var Khazradj-stammens rivaler og ønskede ligeledes at redde deres jødiske forbundsfæller.

²⁰ *Sa'd b. Mu'adh*: En af Muhammeds ivrigste tilhængere, der var blevet såret under "Voldgravskrigen".

²¹ Eller klienter, dvs. Quraiza-stammen

mens sidstnævnte troede, at han mente alle, så de rejste sig og sagde: "O Abu' Amr,²² budbringeren har betroet dig sagen angående dine allierede, således at du kan afsige dom over dem." Sa'd spurgte: "Vil I, i pagt med Allah, acceptere den dom, jeg fælder over dem?" De sagde: "Ja", og han sagde: "Og den påhviler den, der står her?" (idet han kiggede) i retning af budbringeren, uden at nævne ham ud af respekt, og budbringeren svarede: "Ja". Sa'd sagde: "Så træffer jeg den afgørelse, at mændene skal dræbes, deres ejendom deles, og kvinder og børn tages som fan-ger."

'Asim b. 'Umar b. Qatada fortalte mig fra 'Abdu'l-Rahman b. 'Amr b. Saad, b. Mu'adh fra 'Algamma b. Waqqas al-Laythi, at budbringeren sagde til Sa'd: "Du har givet Allahs dom fra de syv himle foroven."

Så overgav de sig, og budbringeren indespærrede dem i Medina i et område tilhørende bint al-Harith, en kvinde af Banu al-Najjar. Så gik budbringeren ud til markedet i Medina (som stadig er dets marked i dag) og gravede grøfter her. Så sendte han bud efter dem og huggede i disse grøfter deres hoveder af, efterhånden som de gruppevis blev bragt ud til ham. Blandt dem var Allahs fjende, Huyayy b. Akhtab og Ka'b b. Asad, deres leder.²³ Der var 600 eller 700 i alt, selv om nogle sætter tallet så højt som 800 eller 900. Da de blev bragt ud gruppevis til budbringeren, spurgte de Ka'b, hvad han troede, der ville ske med dem. Han svarede: "Vil I aldrig forstå? Kan I ikke se, at vi kaldes ud uden ophør, og de, der bliver ført bort, vender ikke tilbage? Ved Gud, det er døden!" Dette stod på, indtil budbringeren havde gjort en ende på dem.

Huyayy blev ført ud med hænderne bundet til halsen af et reb og iført en blomstret kjortel, hvori han overalt havde lavet huller på størrelse med en fingerspids, så den [kjortlen] ikke kunne tages fra ham som bytte. Da han så budbringeren sagde han: "Ved Gud, jeg bebrejder ikke mig selv, at jeg modsatte mig dig, men den, der svigter Gud vil blive forladt." Så gik han over til mændene og sagde: "Guds befaling er rigtig. En bog og et dekret, og en massakre er blevet udstedt imod Israels sønner." Så satte han sig ned og hans hoved blev hugget af.

Jabal b. Jawwal al-Thalabi sagde:

Ibn Akhtab bebrejdede ikke sig selv

Men den, der svigter Gud, vil blive forladt.

Han kæmpede, indtil han retfærdiggjorde sig

Og kæmpede til det yderste i jagten på hæder.

Muhammad b. Ja'far b. al-Zubayr fortalte mig fra 'Urwa b. al-Zubayr, at Aisha sagde: "Kun en af deres kvinder blev dræbt. Hun var faktisk hos mig og talte med mig og lo umådeligt, mens budbringeren var ved at dræbe hendes mænd på markedet, da pludselig en usynlig stemme kaldte hendes navn. "Herregud," råbte jeg, "hvad er der i vejen?" – "Jeg skal dræbes," svarede hun. "Hvorfor", spurgte jeg. "På grund af noget, jeg gjorde," svarede hun.²⁴ Hun blev ført væk og halshugget. 'Aisha plejede at sige: "Jeg skal aldrig glemme min undren over hendes gode humør og hendes højlydte latter, mens hun al den tid vidste, at hun ville blive dræbt."

Ibn Shihab al-Zuhri fortalte mig, at Thabit²⁵ b. Qays b. al-Shammas var gået hen til al-Zabir²⁶ b.

²² Sa'd b. Mu'adh

²³ Se noter ovenfor

²⁴ Kvinden skulle angiveligt have begået drab.

²⁵ En muslimsk bøddel

- Bata al-Qurazi kaldt Abu 'Abdu'l-Rahman. Al-Zabir havde skånet Thabit i den hedenske æra. En af al-Zabirs sønner fortalte mig, at han havde skånet ham under Bu'ath-slaget,²⁷ da han havde fanget ham og afskåret hans pandelok og derefter ladet ham gå. Thabit gik til ham (han var da en gammel mand) og spurgte ham, om han kendte ham, hvortil han svarede: "Ville en mand
5 som mig ikke genkende en mand som dig?" Han sagde: "Jeg ønsker at tilbagebetale dig for den tjeneste, du gjorde mig." Han sagde: "Den ædle tilbagebetaler den ædle." Thabit gik til budbringeren og fortalte ham, at al-Zabir havde skånet hans liv, og han ønskede at tilbagebetale ham for det, og budbringeren sagde, at hans liv ville blive skånet. Da han vendte tilbage og fortalte ham, at budbringeren havde skånet hans liv, sagde han: "Hvad ønsker en gammel mand uden
10 familie og uden børn med livet?" Thabit gik igen til budbringeren, der lovede at give ham hans kone og børn. Da han fortalte ham det, sagde han: "Hvordan kan en husstand overleve i Hijaz²⁸ uden ejendom?" Thabit sikrede sig budbringerens løfte om, at hans ejendom ville blive genoprettet, og kom og fortalte ham det, og han sagde: "O Thabit, hvad er der blevet af ham, hvis ansigt var som et kinesisk spejl, hvor stammens jomfruer kunne se sig selv, Ka'b b. Asad?" –
15 "Dræbt," sagde han. "Og hvad med prinsen af ørkenen og af det tilsåede [land], Huyayy b. Akhtab?" – "Dræbt." – "Og hvad med vores fortrop, når vi angreb, og vores bagtrop, når vi flygtede", 'Azzal b. Samaw'al?" – "Dræbt." – "Og hvad med de to forsamlinger?", hvilket betød Banu Ka'b b. Quraiza og Banu 'Amr b. Quraiza?²⁹" – "Dræbt." Han sagde: "Så vil jeg bede dig om, Thabit, at du på grund af den tjeneste, jeg har til gode hos dig, fører mig sammen med mine folk, for livet
20 besidder ingen glæde nu, hvor de er døde, og jeg kan ikke udholde at vente et øjeblik længere på at møde mine kære." Så Thabit gik hen til ham og huggede hovedet af ham.
Da Abu Bakr hørte hans ord "møde mine kære" sagde han: "Ja, ved Allah, han vil mødes med dem i Helvede for evigt og altid." [...]
Budbringeren havde beordret, at alle deres [Quraizas] voksne skulle dræbes. Shu'ba b. al-Hajjaj fortalte mig fra 'Abdul-Malik b. 'Umayr fra 'Atiya al-Qurazi: Budbringeren havde beordret, at alle voksne af Banu Qurayza skulle dræbes. Jeg var en dreng, og de fandt ud af, at jeg
25 ikke var en voksen, og så lod de mig gå.³⁰ [...]
Så delte budbringeren Banu Quraizas ejendom, koner og børn mellem muslimerne, og han bekendtgjorde den dag andelene for heste og mennesker, og tog selv en femtedel. En rytter fik
30 tre andele, to for hesten og én for rytteren. En mand uden en hest fik en andel. På dagen, [hvor] Banu Qurayza [blevet undertvunget] var der 36 heste. Det var det første bytte, hvorom der blev kastet lod og en femtedel blev taget [af Muhammed]. Ifølge denne sædvane³¹ og det budbringeren gjorde, blev delinger foretaget således, og det vedblev at være skik for plyndringstogter.
Så sendte budbringeren Sa'd b. Zayd al-Ansari, bror til b. 'Abdu'l-Ashhal, med nogle af de tilfangetagne kvinder af Banu Quraiza til Najd og han solgte dem for heste og våben. Budbringeren
35 havde udvalgt sig en af deres kvinder til sig selv, Rayhana bint 'Amr b. Khunafa, en af kvinderne af Banu 'Amr b. Quraiza, og hun blev hos ham under hans magt³², indtil hun døde.

²⁶ En jøde

²⁷ Slag i år 617 mellem de to rivaliserende klaner i Medina (Aus og Khazradj) før Muhammeds ankomst til byen

²⁸ Hijaz: ørkenområdet i det vestlige Arabien

²⁹ Slægter inden for den jødiske Quraiza-stammen.

³⁰ Kun "mænd", der havde nået puberteten skulle dræbes.

³¹ Sædvane: *sunna*, profetens sædvane

³² Som slavinde

Budbringeren havde tilbudt at gifte sig med hende og lægge sløret på hende, men hun sagde: "Nej, lad mig forblive i din magt, for det vil være lettere for mig og for dig". Så han lod hende være. Hun havde vist modvilje mod islam, da hun blev fanget og klyngede sig til jødedommen. Så budbringeren tilsidesatte hende og følte et vist mishag. Mens han var sammen med sine

- 5 ledsagere, hørte han lyden af sandaler bag ham og sagde: "Dette er Thalaba b. Sa'ya, der kommer for at give mig de gode nyheder om, at Rayhana har taget imod af islam", og han [Thalaba] kom og kundgjorde denne kendsgerning. Det gav ham [Muhammed] stor glæde.

- 10 J. M. Rosenløv & M. Pihl: *Korstogene – Islams ekspansion og kristen modoffensiv* (2014)

[Ibn Ishaq: *Sirat Rasul Allah*, her efter A. Guillaume: *The Life of Muhammad*. Oxford [1955] 2009, afs. 684-693 (s.461-466)]